Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 9 (1895)

Artikel: Romansch tyrolès
Autor: [s.n.]
DOI: https://doi.org/10.5169/seals-180278

Nutzungsbedingungen
Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Mehr erfahren

Conditions d'utilisation
L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. En savoir plus

Terms of use
The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. Find out more

Download PDF: 02.01.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, https://www.e-periodica.ch

Romansch tyrolès.

La lingua romanscha exista er amò nella vall tyrolèsa de *Gardeina* u *Gradena*. Nus laschein sequitar qua ün exempel de quest dialct romansch del Tyrol, reproducind la historia del figl pers. A riguard della orthographia eis da remarcar, che il „*c*“ eis da leger sco nel italian, „*tg*“ sco nel dialect sursilvan. Il „*g*“ zieva l' „*n*“ (ng) dovei dar al „*n*“ il tun nasal.

'L figliuol prodigo.

Ung père òva doi fiongs. 'L plu schoun va ung di da si père, y disch: Père! daschemë la pèrt, chë më tocca, chè hè la intenziong de mën schi da tlò dëmöz. 'L père partèsch la ròba, y dá al fi chèll, chë jë tuccòva. 'L fi pòcchè l' hà abu si arpeschong, sën jèl schit da tgèsa dëmöz tëng paisch dalonç. Ilò hà ël scumënça a mënè na slötta vita, y in puech temp s' hà 'l döffàtt dutt chëll, chë l'òva giatà da si père. — A chëll temp foa l' te chëll paisch na grang tgiàrestia, y dutg së durova fàm. Anch' ël fòa te na grang misèria, y no savòa ulà via. Finalmenter jê ël schit dàng paur, y l' ha pëtlà, chël ulèss tò su per fànt. 'L paur l' hà tout, y l' hà mettù a vàrdè i purçòi. Dalla tgiàrestia, chë fòa, mëssòva ël së cuntëntè de majë con chëlla bösties; ma nànche de chëlla ròba non giatovel assè.

Zëng jè ël schitt in së 'ngstës, y hà scumënça a pënsè dò, tgë chë l' hà fàtt. Tàng de fàntg, dischòva ël tra së 'ngstës, hà te tgesa de mi père páng y ròba assè, y jö song tlò tel pericul de mëssëi muri da fàm! Voi la muever, y schi da mi père zruch, y di: Père! jö hè cummuettù pitgià dànt a Iddie y dànt a vo, no song plu dëgn de vöster tlamà vosch fi, ma vë prëe tulemë su per vosch fànt!

Pernàngche l' hà abù fàtt chësta resoluziong, s' hà ël subit mettù sung strèda, y je schit da si père zruch. Càngchè ël jë ruà da usching da tgèsa, y che si père l' ha spià, jè ël prést schit ingcontra, y l' hà àbbraçà. 'L fi all' incontro s' hà snudlà schu dàng si père, y dischòva bràdlàng: Père! jö he cummettù pitgià dànt a Iddie, y dànt a vo; no song plu dëgn de vöster tlamà vosch fi, ma vë prëe tulemë su per vosch fànt!

'L père no l' hà laschsa rusnè òra (raschunar ora), ma l' hà cumandà a si schënt ch' ëi vède subit a purtè caprò guànt al furni, y na varëtta in sëng, che dutt jè perdunà. Schide, hà pò 'l père mettu prò, y mazzëde 'l plu böll vadöll, ch' ong te stàlla, y faschëde ung bong gustè, che ulong vöster (volein esser) de bòna voja; pertgë chëst fi, chë chërdòve perdù, l' he giatà, y chëll, chë jö tënive per mòrt, jè mo in vita (eis amò in vita).

I fàntg òva prest fatt dutt chëll, chë 'l patrong òva cumanda; y te tgèsa feschung na grang fösta, y dui jè de bòna voja. 'L màscher fi (il figl vegl- magior) non fòa a tgèsa, ma fòa òra in campàgna a làurè (lavurar). Càngchè l' jè ruà (arrivau) da uching da tgèsa, y l' hà àudi sunang y tgiantang (sunant e cantant), hà ël cherdà òra ung fànt, y ha dumandà, tgë che chëst significa? 'L fànt je ha cunta dutt (gli ha raquintau tot), cioè, che si frà jè ruà, y che l' père hà cumundà de fè ung grang gustè (past) dalla cuntëntezza, chë l' hà inò giatà, chëll chë 'l tëniva per perdù y mòrt.
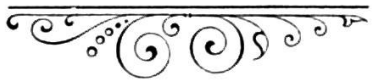
Pernàngche l' há audi chëst, s' hà ël dössanà y ulòva mucè, y non plu schi te tgesa (e non pli ir in casa), pertgë, dischova ël a si père: Je v' hè (Jeu vus hai) fort servi, y ugn' ëura laurà, y ànche fàtt dutt chëll, chë m' ëis cumanda, y no m' ëis mëi dàtt (e non mi haveis mai dau) ung vëssuel, ch' éss pudù majë con mi cumpagnes. Ma zëng che l' je ruà chëst, chë ha döffàtt dutta si àrpeschong con mënè na slötta vita, fascheis (fagieis) na tèl fösta! Sung chèst disch jl père: Tgèla, no vöster dössanà, che tu jes ugn' ëura stàt pro më, y òves dutt chëll (e havevas tut quei), chë jö òve; chëst all' incontro cherdòve (credeva) jö perdù, y l' hè inò giatà, jò 'l tënive per mòrt, ma 'l jé mò (aunc, amò) in vita, y perciò muessung stè de bòna voja. —